ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕССИЯ

XXV ЗАСѢДАНИЕ, ВЪ ВТОРНИКЪ, НА 16 НОЕМВРИЙ 1882 ГОДИНА.

(Начало въ $1\frac{1}{4}$ ч. слѣдъ пл., подъ Прѣдсѣдателството на г. Д-ръ Янкуловъ).

Прѣдсѣдатель: (звъни). Засѣданието ся отваря. Г-нъ Секретарь ще прочете списъкътъ на депутатитѣ.

Секр. Пеневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: Въ днешното засѣдание присѫтствуватъ 47 души, отсѫтствуватъ 7 члена; съ отпускъ: Величковъ, Златаровъ, Нейчовъ, Чомаковъ, Ковачевъ; безъ отпускъ: Маджаровъ, Рабинъ Ефенди и М. Панаретъ.

Г-нъ Секретарь ще прочете 2-та протокола на послѣднитѣ двѣ засѣдания.

Секретарь: (чете)

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да забѣлѣжи върху прочетенигѣ протоколи? (Нѣма). Ще ся прочете едно съобщение.

Секр. Пеневъ: (чете):

„Господине Прѣдсѣдателю!

Приключенъ въ постоящето ми, имамъ честьта да ви прѣпроводя единъ законопроектъ. приготвенъ по грижата на Господина Главнийтъ Секретарь. Директоръ на Вѫтр. Дѣла, за погрѣбаването на мьртвитѣ; прѣдмѣтъ върху който азъ съмь издалъ единъ публично-админ. правилникъ на 22 Септемврия 1881 год. № 3507.

Приемете и пр.

Генералъ-Губернаторъ:

(Под.) А. Богориди.

Началникъ на Канцеларията:

(Под.) Ж. Павлитовъ“.

Прѣдсѣд.: Ще ся проводи на надлѣжната коммиссия. Пристѫпаме на дневний редъ — прочитание рапорти на коммиссиитѣ

Докл. Матакиевъ: (чете)

РАПОРТЪ

Отъ коммиссията за разглѣждание законопроектитѣ происходящи отъ Дирекцията на Правосѫдието

Господине Прѣдсѣдателю
и
Г-да Прѣдставители!

Вашата коммиссия въ засѣданието си отъ 26-ти Ноември 1882 год., разглѣда прѣпратения ней законопроектъ за сѫдебнитѣ коммисари и има честь да ви прѣдставя въ настоящмй си рапортъ измѣненията, които намира тя за нуждни да ся направятъ въ него.

Въ първата алинея на членъ първий коммиссията прѣдлага да ся притури въ прѣдпослѣднето прѣдложение думата „сѫдебни“ и да ся исхвърли членътъ на думата „рѣшения“.

А втората алинея да ся измѣни така: „сѣко окрѫжно сѫдилище ще делегира за сѫщата служба по единъ или повече сѫдебни коммиссари“ и пр.

Причината на тѣзи измѣнения е, че съ фразата „да испълняватъ рѣшенията“, въ първата алинея, не ся опрѣдѣлява кои рѣшения и че по добрѣ е да не ся опрѣдѣляватъ по единъ постояненъ начинъ колко коммиссара трѣбва да ся делегиратъ при околийското сѫдилище.

Членове 2 и 3 ся приематъ безъ измѣнение.

Въ членъ 4 ся прави измѣнение на думата „самостоятелни“, съ думата „състоятелни“, тъй като ся вижда, че това е било намѣрението на проектосъставителя.

Членове 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 ся приематъ безъ измѣнение.

Въ членъ 14 послѣднята дума „свършване“ ся измѣнява съ “извършване“.

Членове 15, 16, 17, 18 и 19 ся приематъ безъ измѣнение.

Чл. 20 ся заличава, тъй като заплатитѣ на сѫдебнитѣ коммиссари ся опрѣдѣляватъ въ общия законъ за заплатитѣ.

Членове 21, 22 и 23 ся приематъ безъ измѣнение.

Чл. 24 ся заличава, тъй като този членъ ся счита за излишенъ, понеже всичкитѣ публично административни правилници, слѣдъ като станатъ законъ, ся унищожаватъ по само себе“.

Прѣдсѣд.: Има и другъ рапортъ да ся чете

Докл. Калчевъ: Г-да! Коммиссията ся занимава съ законопроекта за горитѣ. Ще забѣлѣжа, прѣди всичко, че тя неможе да ся занимава съ проекта отъ правителството: 1) защото бѣше съвсѣмъ разбърканъ; 2-о) много нѣща . . . (Гласове: дѣ ви е рапортътъ?) Все едно и устно ще изложа. (Гласове: рапортъ!) Добрѣ, азъ ще го прѣдставя. 2) Защото много нѣща оставаха непрѣдвидени въ оня проектъ. 3-о) Защото общитѣ распорѣждания, прѣдвидени въ проекта, не бѣха добрѣ нарѣдени за да прѣдставятъ гаранция добра за съхранението, развъждането и

експлоатирането на горитѣ. Затова комиссията състави новъ законъ. Тя, водима отъ съображения, че горитѣ прѣдставятъ главния источникъ за богатството въ една страна, постара ся въ съставянието на законопроекта да введе такива измѣнения, които, по указанията на новата наука, да отговарятъ на цѣлта, за която е законопроектътъ. При прочитанието на законопроекта Областното Събрание ще чуе мотивитѣ, по които комиссията е промѣнила много нѣща. Комиссията распорѣди материята за цѣлия проектъ въ 7, глава; II глава е за общи распорѣждания. Като отхвърли правителственний проектъ помисли за добрѣ да приеме распорѣждания, които трѣбватъ за доброто, въ бѫдѫще, съхранение на горитѣ. Първото нѣщо, което направи тя, е, че турна балталъцитѣ въ една категория съ областнитѣ гори. Причината на това е, че повече отъ балталъцитѣ сега ся опустошаватъ, тъй щото подобрѣ ще бѫде да ся подведатъ подъ тая категория, а въ друга глава ся излага какъ може населението да ся ползува, и подъ какви условия, отъ тия гори. Понататъкъ, — най голѣмата причина дѣто неможе да ся турне рѣдъ въ горитѣ е, че не ся знае кои сѫ правителственни и кои общински. Комиссията нарѣди процедура по кой начинъ да ся опрѣдѣлятъ горитѣ: Правителственни и общински. Процедурата е отъ нѣколко члена въ общи распорѣждания. По доле приема мѣрки за разграничение и опрѣдѣление Обл. гори и ся прѣдвижда особенъ начинъ, по който може това да ся постигне. II глава има за прѣдмѣтъ горското управление. Прѣдвиждатъ ся всички условия за това. Експлоатацията на горитѣ ся излага въ 3-та глава, 4 глава прѣдвижда ползуването отъ горитѣ, и 5 глава насаждането; 6 — говори за горитѣ на частнитѣ притѣжатели и полага нѣкои ограждения. 7 — ся раздѣля на два отдѣла: 1) за наказанията и на служащитѣ и 2) за прѣстѫпления по горитѣ. Ако желае Събранието да потърпи сега, мога да прочета проектътъ. (Гласове: да ся напечата.)

Д-ръ Хаканов ъ: Азъ мисля, по-добрѣ ще бѫдеше ако г. Калчовъ направеше рапортътъ си.

Брѫкалов ъ: Немога да повѣрвамъ на г-на Калчова за казаното. Трѣбва да има рапортъ да стои у архивитѣ.

Ст. Гешов ъ: Г-нъ Бракаловъ има пълно право. защото на такива важни проекти трѣбва измѣненията имъ да ся мотивиратъ писменно.

Д-ръ Странски: Азъ съмъ съгласенъ съ прѣдложението да ся напечата законопроектътъ на коммиссията. Колкото за рапорта, не мисля, че тъй е нуженъ, защото ако нѣма писменъ рапортъ, то той рапортира устно, което стенографътъ забѣлѣжи и ще останатъ устнитѣ обяснения на г. Калчова въ протоколитѣ. Който желае да вземе подробности отъ рапорта, може да подири въ протоколитѣ.

К. Калчов ъ: Онова, което изложихъ устно, е сѫщо което съставя и рапортътъ, само че сега казахъ въ кратцѣ, по обширно изложение бива въ рапортъ писменъ.

Д. Бояджиев ъ: Искамъ само това да кажа, че всичко, което каза г. Калчовъ, е само за разяснение, при това и при разискването коммиссията ще ни дава разяснения. Само прѣдлагамъ да ся напечата законопроектътъ на коммиссията.

К. Калчов ъ: И коммиссията ся е распорѣдила за напечатването му.

Прѣдсѣд.: Има едно съобщение да ся прочете.

Секр. Гуневъ: (чете):

„Господине Прѣдсѣдателю,

Понеже на 27 Май с. г. азъ съмъ издалъ единъ публично-административенъ правилникъ за правото отъ продажбата на добитъкътъ (интизапъ), то имамъ честьта да Ви прѣпроводя, приключенъ въ настоящето ми, единъ законопроектъ приготвенъ върху сѫщийтъ прѣдметъ отъ г-на Главнийтъ Секретарь, Директорътъ на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, и прѣдставенъ менъ съ докладъ отъ 15 текущий Ноемврѝия, прѣписъ отъ който ще намѣрите тука приключенъ.

Приемете и пр.

Генералъ-Губернаторъ:
(подп.) **А. Богориди**

Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Ж. Павлитовъ**“.

Прѣдсѣд.: Ще ся проводи на надлѣжната Коммиссия. На дневенъ рѣдъ имаме прочитанието рапортътъ на Бюджетарната Коммиссия.

Г. Груевъ: Незная, но спорѣдъ правилника Събранието трѣбва да пристѫпа къмъ разискване щомъ има единъ рапортъ отъ нѣкоя Коммиссия. Пьрвото разискване, спорѣдъ правилника, като ся свьрши, може да ся пристѫпи и къмъ второто, щомъ работата е готова; ако днесь нѣмаме работа, защо да не разискваме днесь, а да отлагаме за утрѣ, за който день има друга работа.

Д-ръ Хаканов̀ъ: Ако г. Груевъ желае да имаме днесь работа, да направи прѣдложение за да ся разисква законопроектътъ за сѫдебнитѣ коммиссари.

Матакиевъ: Азъ мисля, тия проекти трѣбва да ся разискватъ по начало; прочее нека ги гласуваме по начало и да ся свърши. Мисля, никой не ще бѫде противенъ.

Д-ръ Стоянович̀ъ: Азъ другояче глѣдамъ на въпросътъ: по начало ся приема единъ законяпроектъ още когато ся провожда на Коммиссия, на това основание и тя го прѣглѣжда и измѣнява. Когато тя го повьрне въ Събранието, трѣбва да ся пристѫпи къмъ второ разискване, а сега както ся практикува може да ся разисква само слѣдъ 24 часа.

Ев. Гешовъ: Спорѣдъ практиката до сега, ида да подтвьрдя думитѣ на г-на Д-ра. До сега турянието на гласувинне по начало и до разискванието членъ по членъ, спорѣдъ правилника, най-малко трѣбва да ся минатъ 24 часа. Разбирамъ, по начало ся приема още когато ся вниса и ся провожда на Коммиссия, за да ся разисква послѣ членъ по членъ. До сега ако нѣкоя форма ся прави при внасянието на проектъ и не ся казва отъ бюрото, че ся приема по начало, за напрѣдъ трѣбва да става това. Сега ако туримъ законопроектътъ за горитѣ на гласувание по начало — ако приемаме, че при внасянието му не ся е приелъ — не можемъ да го разискваме, а трѣбва да чакаме най-малко 24 часа; а това не е добра практика.

Д. Стамболовъ: Азъ немога да приема това мнѣние: самата причина е много ясна. Днесь имаше проектъ отъ правителството за интизапа — какъ можемъ

да мислимъ, че Събранието го прие по начало, като не го е видѣло? Споредъ чл. 48 на Вѫтрѣшний Правилникъ, ако ся проводи единъ проектъ на коммиссията, не значи това за първо разискване. Когато ся повърне отъ коммиссията, тогава, ако Събранието го приеме въ внимание, остава за II разискване на другия день.

Прѣдсѣд.: Приема ли ся по начало законопроектътъ за сѫдебнитѣ коммиссари? (Приема ся). Пристѫпяме на разискването му членъ по членъ. (Гласове: Утрѣ! Утрѣ!). Г. Груевъ разбираше за днесь. (Гласове: Утрѣ! Утрѣ!). Тогава пристѫпяме на другий дневенъ рѣдъ: прочитание рапортътъ на бюдж. коммиссия. (Единъ гласъ: бюджетарната коммиссия нѣма рапортъ). Тогава имаме на 5 дневенъ рѣдъ запитването на г. Бракалова, относително митото за извознитѣ продоволственни произвѣдения въ Бургаския департаментъ. Г. Бракаловъ има думата.

Бракаловъ: Г. Дир. на Финанциитѣ не е на мѣстото си. (Дир. отива на офиц. трибуна).

Г-да! Моето запитване е да обърне вниманието на Почит. Областно Събрание, че въ Бургасъ ся практикува събирание на гюмрукъ и отъ тия мѣстни произвѣдения, които не отиватъ освѣнъ да снабдяватъ крайбрѣжнитѣ села на Бургаския департаментъ. Сега, въобразете си, че въ едно крайбрѣжно село, което ся занимава исключително съ земледѣлството и оплашено отъ нужда, изважда на продань произвѣдението си, за да посрѣщне своитѣ нужди. То, за по лесно и по евтино прикарва житото си прѣзъ море. Обаче властьта му взема 8% мито, а и 8% му е кадастрътъ, става 16%, тъй щото твърдѣ скѫпо му става. Азъ обрьщамъ вниманието на Събранието върху това обстоятелство, да ся съгласи да измѣни оня рѣдъ, за да не ся натовари така населението, което въ такъвъ случай много губи, а съ това не печелятъ други, освѣнъ спекулантитѣ търговци. Областний Ковчегъ нѣма никаква полза отъ това, а търговцитѣ намиратъ кѫръ и развиватъ своята спекулативна цѣль. Нека дамъ по други обяснения; селянинътъ около Черно Море когато отива да купува нѣщо, или 5 оки бобъ, минва прѣзъ митницата и какво ся случва? За 20 пари нѣщо, искатъ му декларация. Той, разбира ся, неможе да я напише, а е принуденъ да даде 5 гр. да му я напишатъ. (Гласове: Не е вѣрно!) Вѣрно е, когато единъ финансовъ чиновникъ тамъ мързи го да говори, а иска декларации. (Единъ гласъ: Недѣйте до тамъ. . . .) Не трѣбва да мълчи човѣкъ. . . . (Прѣдсѣд.: Моля, на прѣдмѣта!). Азъ всичко ще докажа, ако искате, фактически. Човѣкътъ е принуденъ да даде 5 гр. да му напишатъ декларация, за дѣто носи 5 оки бобъ! Не е само това: агата (за чиновника) който сѣди, знае и друго: да навиква: „чакай“, „убирай ся“, „неразсуждатъ“. Г-да, при такива грубости, човѣкъ е принуденъ да искара и цървулитѣ си да ся избави само. Но малко е това, много пѫти цѣль день въртатъ човѣка. Азъ ще моля Събранието, да помогне на населението въ тоя случай, да го отърве отъ рѫцетѣ на такива хора.

Дир. Ев. Гешовъ: Нещѣхъ да знамъ, ако нѣмаше писменно прѣдложение, което бюрото има добрината да ми проводи, да ли това, което говори г. Бракаловъ ся отнася до правителството. Но понеже има писменно заявление, интерпелация, отъ г. Бракалова, азъ ще кажа нѣкои обяснения. Станахъ да говора не каквото е ставало и каквото ся събирало въ митницитѣ, а това — върху правилника на Отоманската Империя, върху митницитѣ на Турския правилникъ, отъ 11 Муха-

ремъ, 1291 год. Какво знаете за митницитѣ? Тѣ сж запазени отъ Орган. Уставъ, непокътнато турскитѣ, съ турската тарифа. Законодателитѣ на нашата Область сж казали въ 196 чл. на Органический Уставъ, че митата ся събиратъ съобразно съ договоритѣ и тарифитѣ, които сж въ сила въ Царството. Така щото, отъ начало нашето управление е пазило да прави това, което и въ Турско врѣме. Правителството не е да не знае 197 чл. на Органический Уставъ, който казва, че нѣма митници мѣжду Областьта и Царството. Направете обаче, прѣдставете работата на Високата Порта, да ся измѣни тоя рѣдъ. Става двѣ години ся продължава по тоя въпросъ корреспонденция съ Високата Порта. Нѣколко пжти правителството настоява, като цитира 197 чл. Правителството все чака окончателенъ отговоръ. Разбира ся да ся вдигнатъ тия митници не само за житнитѣ произвѣдения, но и други ще са свободни. Но при това ще кажа, че какъвто и да е отговорътъ на Вис. Порта, правителството е на мнѣние, относително продоволственнитѣ произвѣдения да не слуша вече. За сега имамъ упълномощение отъ Негово Сиятелство да отговора на Почит. Събрание, че какъвто да бжде отговорътъ отъ Високата Порта, правителството, относително продоволственнитѣ мѣстни произвѣдения, които отиватъ отъ едно пристанище на друго, ще вдигне тия митни права.

Наумовъ: Г-нъ Дир. на Фин. ся постара да даде нѣкои разяснения по запитването на г. Бракалова, ще забѣлѣжа обаче едно нѣщо. Г. Директоръ ни приведе чл. 196, но видѣхме, че запитването на г. Бракалова ся касаеше само за нашитѣ произведения, които ся разнасятъ по разни портове и пакъ на нашата Область. На тия ся налага гюмрукъ. Гюмрукътъ, който ся приема въ турско, то е другъ въпросъ. За нашитѣ произведения и безъ да ся чака отговоръ, може да ся снеме митото, а колкото за оня въпросъ и той трѣбва да ся уравни, още повече като има въ наша полза членъ въ О. У. Азъ вѣрвамъ. Събранието ще ся съгласи ако кажа, че трѣбва да дадемъ на правителството едно заявление въ такъвъ смисълъ. Това е въ кржга на правото ни.

Бракаловъ: Азъ мисля, въпросътъ е исчерпанъ, като правителството ще вземе мѣрки за тая работа. Ще моля само Обл. Събрание да вземе актъ отъ въпроса. (Гласове: прието).

Прѣдсѣд.: Въпросътъ е исчерпанъ?

Ив. Петровъ: Моля да кажа двѣ три думи . . . . (Гласове: исчерпанъ! Прѣдсѣд.: нека говори). Искахъ да кажа само това, че, което ся взема на граничнитѣ митници съ Турция, то е на основание тур. правилникъ, но колкото за вжтрѣ въ Областьта, тоя правилникъ мисля не е задлъжителенъ.

Г. Груевъ: Като отговорътъ ся взе отъ правит., а и самъ г. Бракаловъ прие, че въпросътъ е исчерпанъ, да минемъ на дн. р.

Прѣдсѣд.: Минаваме на 4 дн. р.: запитването отъ г на Д-ра Хаканова, относително кредитна банка въ Румелия.

Д-ръ Хакановъ: Нѣмахъ намѣрение да права такъво запитване, но ма накара да го дамъ тронното слово на Н. С., казано при отварянето на сесията, въ него ся споменуваше, че правит. е взело мѣрки за откривание въ Областьта на едно кредитно учреждение, за да ся даде единъ потикъ къмъ търговията. Понеже до сега не е прѣдставенъ тоя въпросъ на Събранието, азъ питамъ да ли

правителството ще прѣдстави законопроектъ въ тая сессия или не? Ако ми ся отговори положително, ще ся задоволя.

Дир. Груевъ: Правителството отдавна е намислило за нѣкой способъ, който да даде единъ потикъ на търговията и земледѣлието, правителството е правило различни планове за това. Дошло е най послѣ до заключение, че трѣбва да ся нарѣди едно кредитно учреждение именно като crédit Foncier, за това и проектъ ся готви и ще ся прѣдстави въ Събранието на скоро.

Наумовъ: Въпросътъ повдигнатъ отъ г. Хаканова не е отъ малка важность. Дѣйствително каза ся, че правителството ще прѣдстави законопроектъ за кредитна банка. Такъво учреждение за нашето население е отъ най въпиюща нужда. Трѣбва г. Глав. Управ. да ся е увѣрилъ въ своята кратка расходка изъ Областьта, че нашето население е опропастено и че има нужда да ся повдигне. То е принудено сега да плаща по 15% лихва, а това го още повече съсипва. Като депутатъ на онова население, което е съсипано, лежи ми тежъкъ товаръ, като прѣдставитель на интереситѣ му, които ся съсипватъ, единчката длъжность ми е да прѣдстава нуждата на населението и да изисквамъ възможнитѣ срѣдства за въздигането му. Правителството, както ни ся каза отъ офиц. трибуна, мислило, кроило и най послѣ готвило проектъ. Не само че *отдавна,* но и *кроило и готвило* не прѣпорѫчва нашето правителство. Ако е турено то да взема маашъ, трѣбва и да ся труди за населението и когато го види отъ една страна въ пропасть, трѣбва часъ по скоро да му притече на помощь, а само съ *кроило готвило* не ся върши работа. То до дѣто да ся наготви — тѣжко и горко на населението. Правителството трѣбва да каже, ако не може да прѣдстави въ кратко врѣме такъвъ проектъ, то има депутати, които можатъ да вематъ тая инициатива.

К. Калчовъ: Много въпроси ся повдигатъ въ Събранието, но твърдѣ малко или късно ся вематъ въ внимание отъ правителството. Въпросътъ, който сега разискваме е по отъ голѣма важность, той е свързанъ съ въздигането на нашето население на стѣпенъ по прилична отъ колкото е сега. Ако има най голѣма необходимость за прѣдприятие въ това отношение за сега, то е създаването на едно кредитно учреждение. Азъ разбирамъ такъво учрѣждение основано на акции, въ което да вземе участие и правителството и населението. Ако ся основе, както мисли правителството, crédit Foncier . . . увѣренъ съмъ нищо нѣма да стане. Ако мисли да направи съдружество съ акции — това е което може да ся направи.

Д-ръ Хакановъ: Неща да повтарямъ самитѣ думи на г-да прѣдговорившитѣ и да доказвамъ колко е нужно едно кредитно учрѣждение, отъ дѣто да може нашето население да заема за нуждата си съ лека лихва, а не да ся принуждава да дири лица, които немилостиво го оголватъ. Както ся напомнюваше въ тронното слово да ся прѣдстави проектъ за устройството на една банка. Г-нъ Директора Груевъ, въ отговоръ на запитването ми, каза, че правителството мисли да прѣдстави проектъ; нека това ся осѫществи г-да, та наречете го crédit foncier или другояче — както щете. Азъ ся надѣя, че правителството ся грижи сериозно за това и взема Събранието актъ отъ думитѣ на г. Груева за дѣто ще ся свърши това.

Дир. Груевъ: Такъвъ важенъ въпросъ, какъвто е за учреждението на банка и кредитни учреждения, не е достатъчно само да има човекъ желание и добра

воля. Трѣбва по сериозно да ся прѣмисли да не би, съ желание да ся направи добро, да ся изложи населението въ друго разстройство и опропастявание. Имаше приготвенъ единъ проектъ, но всички, които го разглѣдаха, дадоха мнѣнието си, че ще удовлетворява спекулянтитѣ частни лица, а не населението; за това него проектъ не ще правит. да прѣдстави, а остава да помисли за другъ по износенъ за самото население.

Наумовъ: Въ насъ, г-да, въпросътъ за банка и кредитни учрежденія е твърдѣ важенъ, но и на врѣмето си. Всяко отлагание не може освѣнъ съ голѣма врѣда да ся отзове. Но каква банка мислите да правимъ и какви кредитни учрѣждения? Ако мечтаемъ както Европейскитѣ, едва ли може да ся мисли това, още повече като нѣмаме капитали. Но и при това на всѣкадѣ въ Европа най силнитѣ вчера банки днесь пропадатъ. Въ всѣки случай не можемъ да кажемъ, че тѣ са голѣмото спасение и за правит. и за населението. И азъ ся чуда още дѣто г-нъ Груевъ казва, че въпросътъ трѣбва да ся изучи сериозно, т. е. независимо само отъ желание и добра воля. До дѣто правит. да изучава теоритѣ за банки, населението нека търпи! Г-да, азъ тъй зная, има ли кой да ся погрижи, — работата ся свършва. Съ никакъвъ проектъ г. Т. Икономовъ намѣри достатъчна сумма съ ефтина лихва за земледѣлческата касса въ Сливенъ. Такъвъ проектъ, разбирамъ. Намѣсто правит. да изучава теорията за банкитѣ, по добрѣ е да изучи населението, да види каква налѣжаща нужда има.

Дир. Груевъ: Такъвъ проектъ, какъвто иска г. Наумовъ, ся прѣдстави още прѣди двѣ год. въ Събр., но не ся прие отъ В. Порта.

Матакиевъ: Отъ разисквания, които станаха по тоя въпросъ, правятъ човека, който има малко чувство, да ся замисли доволно, да наведе глава, да не знае въобще като какво да прави. Азъ неща да укорявамъ нито едного, нито другиго. Самий фактъ ся вижда, че отъ желание да направимъ нѣкоя голѣма работа, забравяме да направимъ това — най нужното. Обичаме да издигаме глава на горе, а длъжностьта ни остава не свършена, или свършена, но не на здрава основа. И оставаме послѣ населението пакъ да страда. Ние какво правимъ въ Събранието и какво прави нашето правителство? Правит. цѣла година ся занимава съ изработване на законопроекти нужни и не нужни, прѣвождатъ ги, измѣняватъ ги отъ сѫществующитѣ, а при това тѣ ся отхвърлятъ за не урѣдностьта имъ и между това онуй именно за което трѣбва и съ което трѣбва да ся занимае, остава на страна. Г-да! нашитѣ търговци, земледѣлци, промишленници рискуватъ отъ день на день да ся опропастятъ. Каква е нашата промишленность? — Отъ день на день пропада. Може би да кажатъ нѣкои, че туй е слѣдствие отъ неумѣнието на нашитѣ хора. За да вземемъ отъ социално положение въпроса трѣбва да ся простремъ повече. Европа спрямо насъ силно конкурира. Търговията пропада отъ день на день въ чужди рѫце. Наший търговецъ остава търговията си за да бѫде чиновникъ. Да ся обърнемъ къмъ земледѣлеца, ще видимъ сѫщата картина. Той пропада отъ день на день и ние и на него глѣдаме както на всички други. И ние имаме правителство. И сега, каза ся, че правителството взело мѣрки за подобрѣние земледѣлието чрѣзъ кредитно учрѣждение, но въпросътъ билъ важенъ, труденъ, трѣбвало да ся размисли и това и това. А и Събранието казва, че тоя

въпросъ е много важенъ, че такъва банка да не бѫде, по добрѣ инаква . . Говоримъ поетически, а въ сѫщность, не искаме да ся намѣримъ на работа. Но говоримъ и това, защото не мислимъ, че пакъ самото правителство е длъжно да подготвува всичко.

Г-да! Въ насъ, види ся, положението е такъво, щото днесь за днесь и всѣка частна инициатива иде на хаосъ. Казва ся, че едно дѣло, ако сме лица свободни, да го подтикнемъ за поправяние на нашето положение. И всички сме съ голѣма охота. Ще доде, обаче, да пишемъ нѣщо, показваме ся щедри, но ако е отъ общи пари. Колкото за отъ нашия джебъ ако е, ние сме свои, може и по франкъ — другитѣ да даватъ повече. И въ това отношение грозно ся прѣдстава положението ни. Сега вземаме да говоримъ: да ли ся казало нѣщо добро; да ли криво учимъ, дали право — поне можемъ да разискваме много, да говоримъ много и поне нѣма скоро да свършваме. Ние поне говоримъ поетически за въпроса за банката и повръщаме ся колчимъ пѫти ни падне случай, безъ да глѣдаме по вънъ хората облажватъ ли ся отъ толко наше старание къмъ тѣхъ или не. Сѫщото е и съ правителството. И то доволно повърхностно ся занимава и не ся впуща рѣшително. Както каза г. Наумовъ не трѣбва да ся изучава теория за банкитѣ, но да ся изучи положението на населението. За да работимъ както Европейцитѣ, нѣмаме Европейско образование, нѣмаме хора специалисти, нѣма нашето население онія наклонности. И още думаме да направимъ нѣщо *европейско*. Да ли туй не е единъ пѫть къмъ съсипня? Ние нека направимъ нѣщо по слабо, но да е наше. Да не правимъ такива институции, които още ще ни повредатъ; и тѣ наистина сѫ въ врѣдъ на страната, щомъ нѣмаме капитали. Защото има убѣждение въ нашето население, че ако има нѣкоя парица, по добрѣ да я стиска. Прочее, ако нѣма голѣми капитали, какъ можемъ да мислимъ за нѣщо *европейско*? Нека правителството направи нѣщо малко, възможно за въ насъ и наше, но нека го направи. Не нѣщо голѣмо и нищо.

Говореше се отъ нѣкои г-да и за разни банкови учреждения. А, между това, ние нищо не сме направили и за земледѣлческитѣ касси. Направи се нѣщо и то стои неприспособено, защото и онія, които трѣбва да го приспособатъ, не го разбиратъ. Правителството направи кадастряленъ законъ, приспособи ся — той може да е добръ. Друго какво е направено? Помислете, че имаме Дир. на Земледѣлието. Какво ся е погрижила по въпроса за земледѣлието? Ние днесь обичаме да прѣдставяме нѣщо високо, славно, богато, както законопроектътъ за горитѣ, но пакъ коммиссията го измѣни отъ коренъ, и Събранието може още по отъ коренъ. Ето какъ ся заемаме за такива важни въпроси. Така ся показваме дѣто трѣбва да говоримъ за бѣдното население.

Г-да! Ако ние не вземемъ сериозни мѣрки, ако ние не намѣримъ колай за улеснение на положението ни, ако вземемъ да четемъ книги тука, вмѣсто да сме по дѣльни, ние ще видимъ още по грозно положението, особенно онова на земледѣлието.

Петровъ: Г-да! Ако нашата страна ся поддържа, то е главний источникъ земледѣлието. Но и никой не може да откаже, че то отива въ пропасть, а слѣдователно и страната ни. Самитѣ търговци, които още съ малки капитали ся въртатъ, едва прѣуспѣватъ. И всичко това е, че нѣма да ся спомагатъ съ капитали. Дѣй-

ствително въ разстояние на 4 год. какво стана? Който имаше една крава, днесь има двѣ, който имаше 10 увр. ниви днесь има 20. Отъ дѣ са намѣрили заемъ? Имаха ли случай да искаратъ съ търговия? Платиха ли си борчоветѣ? Всички ся оплакватъ, че неможатъ да си събератъ отъ вехтитѣ вересии и тия отъ двѣ три години, когато всички си въображаваха, че ще търгуватъ сега съ голѣмъ кредитъ. И селенитѣ ся радваха, че ще ся исплататъ. Не само българитѣ, но и другитѣ. И отъ това е естествено да ся намираме въ едно болно финанциално положение. Г-да, безъ да говора да отворимъ банка, ще кажа, че трѣбва да употрѣбимъ залѣгание, да създадемъ една помощь на населението. Напрѣди, който имаше нужда да си поправи положението, прибѣгваше къмъ Земледѣлческитѣ Касси. Отъ прѣврата, обаче, и тѣ ся унищожиха. Ако правителството ся завземеше да направи смѣтка, да достави на населението въ помощь такива земледѣлчески касси — и то ще бѫде голѣмо добро. Ако ся напрѣди една кредитна банка, която да има 300—400 хиляди лири, тя съ земледѣлческитѣ касси ще помогне много. Като ся заеме нѣкоя сумма отъ 300 хил. л., да ся разподѣлятъ по земледѣлческитѣ касси. Населението, като взема пари по 5% лихва, доста ще ся подкрѣпи. Криво лево трѣбва да ся работи въ тоя смисъль и така ще успѣемъ да искоренимъ злото.

Гр. Караджовъ: Въпросътъ, г-да, е твърдѣ важенъ и твърдѣ деликатенъ. Каза се, че населението е въ голѣма бѣдность, че ся нуждае отъ заеми, че има нужда да ся подкрѣпи. Наистина много доказателства нещe, че, както каза г. Наумовъ, населението има нужда отъ заемъ, принуждава ся да плаща голѣми проценти на займодавцитѣ. Така вземеній заемъ скоро ся удвоява и, като нѣма възможность да ся исплати, селенинътъ си продава имотътъ за да ся избави. Правителството наистина мисли за улучшение това положение на населението. Още миналата година, то все грижата, поиска съдѣйствието на Събранието и то гласува, ако помня добрѣ, около 2,500,000 фр. за да ся спомогне на населението. Но знаемъ, че за да ся положи въ дѣйствие единъ законъ, трѣбва да ся потвърди отъ Турското Правителство. Мисля законътъ не ся подтвърди и остана тъй. Разбира ся въ такъвъ случай трѣбва, ако ся поднови нѣщо за такъвъ законъ, трѣбва да ся помисли повече. Отъ друга страна ся напада правителството, че е доста небрѣжно. Споредъ мене, трѣбва да глѣдаме своето положение. Послѣ да мислимъ какво правимъ. Единъ отъ прѣдговорившитѣ каза да направимъ заеми и пр. Но не трѣбва ли да мислимъ какъ ще ги исплатимъ. Послѣ нѣкой градски съвѣтъ направилъ отъ 10,000 лири заемъ, но какъ ще го исплати? Дѣйствително трѣбва да прибѣгваме къмъ заеми, но трѣбва прѣдварително да сме приготвени къмъ употрѣблението на капиталитѣ. Въ Западна Европа наистина % са евтени, но за Источна Румелия ся скжпи. Отоманската банка въ Пловдивъ дава съ 8%, но съ всичката прѣписка, която ся прави става 13%. Ние знаемъ и нашитѣ граждани какъ постжпватъ съ селенитѣ. Единъ селенинъ намира по 12 % но не може да го плати, става 18, и така повече расте. Такъво е нашето състояние. Ако ся впуснемъ въ такива сжждения, дѣйствително ще видимъ, че Европ. капитали сж ефтини, но нетрѣбва да забравяме, че за Ист. Румелия може да сж най тѣжки. Ние имаме намѣрение да ся тураме въ цивилизацията на Европа, да сж туримъ въ рѣда на Европейскитѣ народи, но като не сме никакъ отъ друга страна приго-

вени какво ще е слѣдствието за нѣколко години? Ако ние почнемъ да заемаме отъ Европа, за 4—5 години ще стигнемъ положението на Египетъ.

Прѣдъ видъ на това, г-да, азъ никакъ невиждамъ полѣзно бързането въ такива особенно важни прѣдприятия. Правителството ни каза, че ще прѣдстави проектъ и ако е тъй, мисля, по добрѣ да позакаснѣе, но да ся обмисли отъ колкото да излѣзе поскоро, а послѣ да ся заробимъ финансиално. Да говоримъ много, г-да, нѣма врѣда отъ това, но стига да говоримъ право. Нетрѣбва да оставаме населението въ рѫцѣтѣ на капиталиститѣ. На това ся основава и правителственното мнѣние и на доброто обмислюване и изучение на въпроса. Нека ся забави работата, най послѣ, още една година, но да излѣзе нѣщо свѣстно.

Колкото за сегашното избѣгване на нуждитѣ, азъ съмъ съгласенъ съ г. Наумова, да ся направи нѣкой частенъ заемъ за нѣколко години. Нѣкои мислятъ, че може да ся основе банкъ, като ся издаватъ книги, но незная до колко може да ся успѣе по тоя начинъ, защото вече и на тѣхъ (на книгитѣ) не ся вѣрва. Знаемъ какво значение имать тѣ. Ако състоянието на дьржавата е добро, друго е тѣхното значение. Кредитътъ зависи отъ състоянието на дьржавата. Имаме примѣръ съ Турция: 5 пѫти ставаха опити. Много пѫти кайметата слизаха повече отъ половина цѣна. За това, спорѣдъ мене, по добрѣ по кѫсно да прѣкрачимъ въ такъво прѣдприятие, но сигурно, твьрдо, отколкото поскоро и опасно.

Д. Стамбуловъ: Незная защо си губимъ врѣмето напразно. Интерпелацията ся разви и правителственний коммиссарь ни отговори, че ще ся прѣдстави проектъ. Ако има нѣщо да ся говори, тогава трѣбва, сега едва ли не е празно. Казватъ, че правителството не ся е погрижило, но сами знаемъ, че прѣди двѣ години ся прие единъ законъ, но Султанътъ го отблъсна. Сега правителството готви другъ по добръ, както ся казва, и ако по късно пакъ ще го прѣглѣдаме въ тая сессия, стига да ся подтвьрди отъ дѣто трѣбва. (Гласове: исчерпанъ! исчерпанъ!)

Прѣдсѣд.: Има още 6 души да говорятъ?

Ев. Гешовъ: За обяснение ще кажа нѣколко думи. Г-нъ Ив. Х. Петровъ каза, че правителството не е да не знае нуждата отъ землѣдѣлческитѣ касси. Отъ моя страна ще кажа, че знаятъ г. г. депутатитѣ лани ся разисква проектъ за земледѣческитѣ касси, чрѣзъ, който можеше да ся дозволи, щото главнитѣ съвѣти да ся заематъ, но, какво да ся прави, когато законътъ не ся утвьрди отъ Султана. Сега има приготвенъ другъ законопроектъ, спорѣдъ който може да ся заеме въ малко количество, отъ 60,000 лири, което може да ся увеличи, ако Събранието види за нужно. (Гласове: исчерпанъ!)

Прѣдсѣд.: Който мислятъ, че въпросътъ е исчерпанъ, да станатъ прави. (Болшинство). (Гласове: отпускъ!) Има 10 минути отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Прѣдсѣд.: (звьни). Засѣданието ся отваря. Г-нъ Докладчикъ на бюджетарната коммиссия има думата.

Докл. Ст. Гешовъ: (отъ трибуната чете).

„*Ваше Високопрѣвъсходителство!*

Ако урѣждането на единъ бюджетъ, който да удовлетворява всичкитѣ трѣбования на едно просвѣтено правителство, безъ да обременява извънмѣрно страната и да стѣснява икономическото ѝ развитие, е единъ отъ най нажнитѣ въпроси, които могатъ да го занимаватъ, за прѣдставителството на нашата Область, при обстоятелствата и положението, въ които тя ся намира, това е една тѣжка задача, както и Ваше Високопрѣвъсходителство го признавате въ рѣчьта си, съ която отворихте настоящата сесия на Областното Събрание.

До сега опитътъ идеше постоянно да ни показва недостатъцитѣ на едно ново управление и да изисква нови жертви за неговото усъвършенствуване, а колчимъ сме поискали да подиримъ нуждитѣ за това срѣдства въ материалната поддържка на Областьта, намъ ся прѣдставяше една страна пропаднала икономически, която сама има нужда отъ помощь за материалното ѝ повдигание.

Ако и при такива обстоятелства Областното прѣдставителство да е имало до сега да гласува бюджетитѣ на Областьта, то въодушевено отъ довѣрие както въ добритѣ намѣрения, съ които правителството му искаше гласуването на расходитѣ, така и въ правотата на оцѣнението, съ което мислеше, че ся опрѣдѣляваха цифритѣ за приходитѣ, гласувало е безъ колебание всичкитѣ почти прѣдставени въ бюджетитѣ суми съ малки измѣнения.

Опитътъ, обаче, дойде да докаже, колкото за приходътъ на Областьта, че тѣ сж прѣдсмѣтнати значително по́-високо отъ колкото сж въ дѣйствителность и, въ слѣдствие на това, и расходитѣ сж биле гласувани по единъ обрѣменителенъ за страната начинъ. Правителството ся ползува отъ този опитъ и прѣдвиждъ въ бюджетопроекта си за 1883/4 год. рѣдовни приходи на Областьта заедно съ разноски за събирането имъ и съ приходитѣ, които ся събиратъ за Империята, на основание на положителни данни отъ поправителний бюджетъ на 1881/2 г, гр. 73,366,000.

Водимо отъ неприятнитѣ слѣдствия на тоя опитъ, Областното прѣдставителство ся мисли за длъжно да привлече вниманието на правителството върху една отъ най главнитѣ разноски на Областьта, именно данъка ни къмъ Империята, който ся означава въ бюджетопроекта съ цифрата 250,000 лири, като става оцѣнението върху прѣдполагаемъ приходъ отъ 80,000,000 гроша.

Това прѣдставителство, като има прѣдъ видъ трудната задача за уравновѣсяване на Областния бюджетъ за 1883/4 год., прави всичкитѣ възможни икономии: — намалява заплатитѣ на гражданскитѣ и военнитѣ чиновници, намалява персонельтъ въ разнитѣ управления до колкото това е възможно и заличава разноскитѣ отъ второстепенна нужда; нъ съ всичко това не му е невъзможно да достигне желаемий резултатъ до гдѣто въ капуната на разноскитѣ тѣжи единъ данъкъ непропорционаленъ съ истинскитѣ приходи на страната и това заставлява Събранието да помоли Ваше Високопрѣвъсходителство да му прѣдстави единъ законопроектъ за измѣнението на чл. 1 отъ притурката № 9 на Ор. Уставъ, споредъ който количеството въ гл. I за расходитѣ да ся прѣдвиди съразмѣрно съ 30% отъ чиститѣ приходи

на Областьта. Това изисква финанциалното незавидно положение на Областьта, самата правда пакъ и духътъ на опрѣдѣленията въ Орган. Уставъ за данъта къмъ империята. Началото е ясно показано въ първата часть на Орган. Уставъ (чл. 16 и 194), че тая данъ ще бѫде $^{3}/_{10}$ отъ приходитѣ; колкото за чл. 1 отъ притурка № 9, той съдържа едно оцѣнение основано на прѣдположение, което естественно и праведно не може да ся практикува противъ показанията на положителнитѣ данни. Практикуването на подобно оцѣнение би било и противъ чувствата и намѣренията, които сѫ диктували съчинението на чл. 4, притурка № 9, който за извѣстно врѣме освобождава напълно и отчасти Областьта отъ данъта; такъво практикуване би било да ся мисли, че законодателитѣ, които въ казания членъ изразяватъ своята грижа за бързото икономическо повдигание на Областьта, могли сѫ да желаятъ щото Областьта, едва исправена на трѣперающи отъ слабость нозе, да падне тутакси и още въ първитѣ години на сѫществуването си подъ товара на единъ данъкъ несъразмѣренъ съ дѣйствителнитѣ ѝ приходи и по-тѣжъкъ отъ опрѣдѣлената отъ самитѣ законодатели пропорция. Опрѣдѣлението въ чл. 1 притурка № 9 на Орган. Уставъ, по общий и здравъ разумъ, не може да ся практикува освѣнъ до колкото дѣйствителнитѣ приходи на Областьта не сѫ извѣстни. Взглядоветѣ на Областното Събрание за разбирането на абсолютното значение на членове 16 и 194, Пр. № 9 на Орган. Уставъ, оправдаватъ ся отъ самата логика на нѣщата и отъ факта, че оцѣнението, основано на прѣдположение, е турено въ притуркитѣ за да отстжпи мѣстото си на дѣйствителностьта и на закона, който ще я констатира.

Отъ друга страна, не ще ся намѣри справедливъ человѣкъ, който да ся осѫмни за лойалното и искренно поведение, както на правителството, тъй и на Областното прѣдставителство по изработването и по приложението на законитѣ за данъцитѣ. Самий фактъ, че новитѣ закони на Областьта за данъцитѣ сѫ потвърдени отъ В. Порта е едно доказателство повече, за какъ и тя цѣни речената лойалность и искренность. И дѣйствително, ако ся зематъ прѣдъ видъ обстоятелствата, прѣзъ които, прѣзъ послѣднитѣ години, прѣмина Областьта, бѣдитѣ отъ войната, които унищожиха богатството ѝ; съсипването на земледѣлческата класса отъ моръ по добитъка; изселяването на една значителна часть отъ населението; намаляването на това население и на работническитѣ рѫцѣ; изоставянето неработени значителни пространства земля, и толко други удари нанесени на земледѣлието и на промишленостьта на страната—всѣки; безпристрастенъ наблюдатель ще ся убѣди, че никое управление, което знае прѣдназначението си и което има прѣсърдце благоденствието на Областьта и самитѣ истински интереси на дьржавата, неможеше на наложи и събере повече отъ сѫществующитѣ данъци, противъ които, както е добрѣ извѣстно, и тъй населението захванало е да негодува.

Прѣдъ видъ на всичкитѣ горѣизложени съображения, Областното Събрание ся ласкае да вѣрва, че Н. И. В. Султана, който въ отеческитѣ си грижи ся въодушевлява отъ най добритѣ намѣрения и за нашата Область, ще погледне съ удоволствие на сериознитѣ старания, които полагатъ Областното прѣдставителство и правителството на Източна Румелия, за да ся прѣдварди Областьта отъ едно икономическо пропадание, пълно съ опастности, и да ѝ ся оздрави едно постепенно

материално развивание, отъ което само могатъ да ся очакватъ най-хубавитѣ резултати за Областьта. Областното прѣдставителство ся надѣе, че Ваше Високопрѣвъсходителство сподѣля сѫщитѣ възгледове и, като има прѣдъ видъ, че мѣрката, която е прѣдмѣтъ на настоящий адресъ, е колкото необходима толкова и законна и справедлива, и още и малкото врѣме, което остава отъ настоящата сессия, ще му прѣдстави по-скоро прѣдмѣтний законопроектъ, за да може съ врѣме да гласува и приеме бюджетопроекта за 1883/4 година".

Прѣдсѣд.: Спорѣдъ правилника ще отиде по установения начинъ.

К. Калчовъ: Прѣдлагамъ да ся приеме за бързъ.

Прѣдсѣд.: Има ли възражение на това? (Нѣма). Пристѫпваме на второто му разисквание. (Гласове: приетъ! приетъ! Да стане поименно гласувание.)

Секрет. Пеневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: Резултатътъ е слѣдующий: отъ 39 гласоподаващи, 37 сѫ за, 2 ся въздържатъ. Има едно съобщение да ся чете.

Секр. Пеневъ: (Чете).

„Господине Прѣдсѣдателю!

Въ отговоръ на писмото Ви отъ 13 текущаго Ноември, съ което ми съобщавате мнѣнието на Областното Събрание, земено въ засѣданието му отъ 10-то число, бързамъ да Ви явя, че никой не е оспорявалъ на сѫдилищата правото да тълкуватъ *сѫществующитѣ* закони, всякога когато има да ги прилагатъ на частни случаи; нъ азъ, който съмъ поставенъ да бдя врьху точното испълнение на законитѣ, никога не могъ да приема, че сѫдилищата могѫтъ, чрѣзъ постановления, да даватъ общи тълкувания на законитѣ, като законодателни тѣла, както това е направило Върховното Сѫдилище, въ съединени секции, относително до срокътъ за въззивътъ, нѣщо което е извънъ неговата компетентность, прѣдвидено въ 323 и 324 членове на Органическийтъ Уставъ.

Приимете, и пр.

Генералъ-Губернаторъ:
(подп.) А. Богориди.

Началникъ на канцеларията:
(подп.) Ж. Павлитовъ".

Г. Груевъ: (Гласове: исчерпанъ!) Моля да ми ся позволи да дамъ нѣкои нуждни обяснения, защото ся упрекава Върх. Сѫдилище. Това, което има да кажа, може да ся констатира отъ аргументитѣ въ сѫдилището. Г да, тоя рѣдъ за срока на апелъ въ Върх. Сѫд. е дѣйствувалъ отъ самото му установление и никога не е станалъ въпросъ да ся разисква срокътъ. Дир. на Правосѫдието писа на 27 Май 1881 г. до прѣдсѣд. на гражд. отдѣление отъ Върх. Сѫд. и искаше формално да ся произнесе сѫдилището върху срока за апелъ. Послѣдствие на това писмо, събраха ся секциитѣ и, въ присѫтствие на Глав. Прокуроръ, въ засѣданието си отъ 7 Септември 1881 г. и разисква въпросътъ, като доде до заключение, че срокътъ за апелъ е 15 дни. Но сѫдилището не е рѣшавало, както подразбира писмото на Глав. Управ., нито пакъ полагало изяснения общи на законитѣ. Слѣдъ нѣколко дни Директоръ писва съ едно прѣдписание и казва, че срокътъ трѣбва

да ся смѣта 14, а не 15 дни. На 11 Ноември 1881 год., Главний Прокуроръ, на основание на О. У., който му дава право да дѣйствува въ името на закона, въ името на обществото и въ името на правителството, поиска да ся събератъ секциитѣ за да изразятъ едно мнѣние по тоя въпросъ за да ся избѣгнатъ запли-танията, за да ся избѣгне непълнотата, която може да произведе огромни загуби на населението. Послѣдствие на това Върх. Сжд. съединени секции, нито рѣши нито постанови, но просто издаде мнѣние, че срокътъ за аппелъ отъ окржжно къмъ Върх. Сжд. е 15 дни. Ето тоя е въпросътъ. Сега иде да ся попита всѣки, какъ може правителството да казва, че Върх. Сжд. си присвоило такъво право да дава общи тълкувания на законитѣ. Като Прѣдсѣд. на Върх. Сжд. повтарамъ, че сж-дилището нито е рѣшило, нито постановило. Ако желае Събранието, може да ся увѣри отъ аргументитѣ, които сжществуватъ въ архивитѣ на сждилището.

Наумовъ: Азъ мисля, въ писмото, което отправихме на Глав. Управ., не е казано, че ние прѣдоставяме право на сждилището да постановлява. До колкото помня казано е, че сждилищата тълкуватъ законитѣ всякога, когато ся прилагатъ на частни случаи. Това е — друго не сме рѣшили. Ако, обаче, Глав. Управ. натяква помимо нашето писмо, то е, азъ вѣрвамъ, че той допуща при него да ходятъ лица, които играятъ тая низска роля да му внушаватъ и да го лъжатъ (шумъ). Това става само въ Ист. Румелия. (Гласове: исчерпанъ! на дн. р.)

Прѣдсѣд.: Дн. р. ся свършва, бждщето засѣдание ще имаме утрѣ. На дн. р.:

1). Разисквание членъ по членъ законопроектътъ за сждебнитѣ коммисари.

2). Разисквание законопроектътъ за горитѣ.

3). Прочитание рапорти отъ коммиссиитѣ.

Ще стане провѣрка.

Секр. Гуневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: На втората провѣрка отсжтствуватъ съ отпускъ: Величковъ, Златаровъ, Нейчовъ, Чомяковъ, Ковачовъ; безъ отпускъ: Рабинъ Ефенди, М. Панаретъ и Маджаровъ.

Засѣданието ся вдига. (Край въ 4½ ч. слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдатель: **Георги Груевъ**

Подпрѣдсѣдатели: **Д-ръ Янкуловъ**, **Юруковъ**

Секретари: **Гуневъ**, **Пеневъ**